

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

29 aprilie 2021 *

„Trimitere preliminară – Articolul 63 TFUE – Libera circulație a capitalurilor – Impozit pe venit – Venituri din capital – Venituri distribuite de un organism de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM) rezident, constituit în conformitate cu legea aplicabilă în materie de contracte – Venituri distribuite de un OPCVM stabilit în alt stat membru, constituit sub formă statutară – Diferență de tratament – Articolul 65 TFUE – Situații comparabile în mod obiectiv”

În cauza C-480/19,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Korkein hallinto-oikeus (Curtea Administrativă Supremă, Finlanda), prin decizia din 19 iunie 2019, primită de Curte la 24 iunie 2019, în procedura inițiată de

E

cu participarea:

Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul A. Arabadjev, președinte de cameră, domnii A. Kumin, T. von Danwitz și P. G. Xuereb (raportor) și doamna I. Ziemele, judecători,

avocat general: domnul G. Hogan,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru E, de A. Leppänen, varatuomari;
- pentru guvernul finlandez, de M. Pere, în calitate de agent;
- pentru Comisia Europeană, de W. Roels și I. Koskinen, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 19 noiembrie 2020,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: finlandeza.

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolelor 63 și 65 TFUE.
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unei proceduri inițiate de E în legătură cu decizia din 10 noiembrie 2017 a keskusverolautakunta (Comisia Fiscală Centrală, Finlanda) prin care aceasta a considerat că veniturile plătite de o societate de investiții deschisă (SICAV) de drept luxemburghez lui E trebuiau să fie impozitate în Finlanda ca venituri din muncă.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Potrivit considerentului (4) al Directivei 2009/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 de coordonare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM) (JO 2009, L 302, p. 32, denumită în continuare „Directiva OPCVM”), obiectivul acestei directive este să se prevadă, pentru organismele de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM) stabilite în statele membre, norme comune de bază privind autorizarea, controlul, structura și activitatea lor și informațiile pe care acestea sunt obligate să le publice.

- 4 Considerentul (83) al Directivei OPCVM are următorul cuprins:

„Prezenta directivă nu ar trebui să afecteze reglementările naționale privind impozitarea, inclusiv măsurile pe care statele membre le pot impune pentru a asigura aplicarea respectivelor reglementări pe teritoriile lor.”

- 5 Articolul 1 alineatele (1)-(3) din această directivă prevede:

„(1) Prezenta directivă se aplică [OPCVM-urilor] stabilite pe teritoriul statelor membre.

(2) În sensul prezentei directive și sub rezerva articolului 3, «OPCVM» cuprinde organismele:

- (a) al căror unic obiect este investiția colectivă în valori mobiliare și/sau alte active financiare lichide prevăzute la articolul 50 alineatul (1) de capital atras de la public și a căror operare este supusă principiului diversificării riscurilor și
- (b) ale căror titluri de participare sunt, la cererea deținătorilor de titluri de participare, răscumpărate sau rambursate, direct sau indirect, din activele acestor organisme. Activitatea OPCVM-ului de a se asigura că valoarea titlurilor sale de participare tranzacționate pe piață nu variază semnificativ în raport cu valoarea activului net unitar este considerată echivalentă unor astfel de răscumpărări sau rambursări.

Statele membre pot permite ca OPCVM-urile să fie constituite din mai multe compartimente de investiții.

(3) Organismele menționate la alineatul (2) pot fi constituite, în conformitate cu legea aplicabilă în materie de contracte (ca fonduri deschise de investiții administrate de o societate de administrare), sub formă de fonduri de investiții de tip «unit trust» sau sub formă statutară (societate de investiții).

[...]”

- 6 Potrivit articolului 4 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2011/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2011 privind administratorii fondurilor de investiții alternative și de modificare a Directivelor 2003/41/CE și 2009/65 și a Regulamentelor (CE) nr. 1060/2009 și (UE) nr. 1095/2010 (JO 2011, L 174, p. 1), fond de investiții alternativ înseamnă:

„organisme de plasament colectiv, inclusiv compartimentele de investiții ale acestora, care:

- (i) atrag capital de la o serie de investitori, în vederea plasării acestuia în conformitate cu o politică de investiții definită în interesul respectivilor investitori, și
- (ii) nu necesită autorizare în conformitate cu articolul 5 din Directiva [OPCVM].”

Dreptul finlandez

- 7 Capitolul 1 articolul 2 alineatul 1 punctele 1 și 2 din sijoitusrahastolaki (48/1999) [Legea privind fondurile de investiții (48/1999)] din 29 ianuarie 1999 are următorul cuprins:

„În sensul prezentei legi:

- 1) activitate a unui fond de investiții înseamnă achiziționarea de către public a fondurilor pentru investiții comune și investirea acestor fonduri în principal în instrumente financiare sau terenuri și titluri funciare sau alte obiecte investiționale, precum și administrarea fondurilor de investiții, a fondurilor de investiții specializate și comercializarea participațiilor fondurilor [...];
- 2) fonduri de investiții înseamnă fondurile achiziționate în cadrul activității unui fond de investiții și investite în conformitate cu normele stabilite în Finlanda și cu capitolul 11, precum și obligațiile care decurg din acestea [...]

- 8 În temeiul articolului 2 alineatul 1 punctul 10 din capitolul 1 din această lege, „organism de plasament colectiv” înseamnă un organism care a obținut o autorizație într-un alt stat al Spațiului Economic European [SEE] decât Republica Finlanda, a cărui activitate are ca obiect investiții colective și care, în temeiul legislației statului în care este stabilit, îndeplinește cerințele Directivei OPCVM.
- 9 Articolul 3, intitulat „Entități”, din tuloverolaki (1535/1992) [Legea privind impozitul pe venit (1535/1992), denumită în continuare „Legea privind impozitul pe venit” din 30 decembrie 1992 are următorul cuprins:

„În sensul prezentei legi, prin entități se înțeleg următoarele:

[...]

- 4) societățile pe acțiuni, cooperativele, casele de economii, fondurile de investiții, universitățile, societățile de asigurare mutuală, grânarele comunale, asociațiile nonprofit sau cu scop lucrativ, fundațiile și instituțiile;

[...]”

- 10 Articolul 20 din Legea privind impozitul pe venit, intitulat „Entități scutite de impozitul pe venit”, prevede la primul paragraf punctul 2 o scutire fiscală a fondurilor de investiții de la impozitul pe venit.

11 Articolul 32 din această lege, intitulat „Venituri din capital”, prevede:

„Sunt venituri din capital impozabile, în conformitate cu dispozițiile următoare, profitul din active, câștigul rezultat din cedarea activelor și alte venituri similare, despre care se poate considera că au fost generate de active. Veniturile din capital sunt printre altele veniturile din dobânzi, veniturile din dividende în conformitate cu dispozițiile articolelor 33bis-33quinqüies, veniturile din chirii, participațiile la profit, veniturile din asigurările de viață, venitul din capitaluri din silvicultură, veniturile imobiliare și câștigurile din vânzări. Sunt de asemenea venituri din capital cota de venituri din capital referitoare la veniturile care trebuie distribuite ale unei societăți, la cota de venit a acționarului unui grup, precum și la veniturile obținute din creșterea renilor.”

12 Articolul 33bis din legea menționată, intitulat „Dividendele distribuite de o societate cotate”, prevede:

„85 % din dividendele distribuite de o societate cotată este venit din capital, iar 15 % este venit neimpozabil.

Constituie dividende provenite de la o societate cotată dividendele provenite de la o societate ale cărei acțiuni fac obiectul, la momentul la care aceasta decide distribuirea dividendelor:

- 1) unei tranzacționări pe o piață reglementată în sensul laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä (748/2012) [Legea privind tranzacționarea instrumentelor financiare (748/2012)];
- 2) unei tranzacționări pe o altă piață reglementată și controlată de o autoritate publică din afara [SEE] sau
- 3) unei tranzacționări pe o platformă de tranzacționare multilaterală în sensul Legii [(748/2012)], cu condiția ca acțiunea să fi fost negociată la cererea societății sau cu aprobarea acesteia.

Distribuirea, de către o societate cotată, de active în sensul capitolului 13 articolul 1 alineatul 1 din osakeyhtiölaki (624/2006) [Legea privind societățile pe acțiuni (624/2006)], care provine dintr-o rezervă de fonduri proprii disponibile, este considerată drept dividend și este supusă dispozițiilor prezentului articol.”

13 Potrivit articolului 33ter din Legea privind impozitul pe venit, intitulat „Dividendele distribuite de o societate necotată”:

„25 % din dividendele distribuite de o societate necotată constituie venituri din capital impozabile, iar 75 % constituie venituri neimpozabile, până la concurența sumei care corespunde unui venit anual de 8 % calculat pe baza valorii contabile a acțiunii în anul fiscal, valoare care este stabilită în laki varojen arvostamisesta verotuksessa annettu (1142/2005), [Legea privind evaluarea activelor pentru impozitare (1142/2005)]. În măsura în care valoarea dividendelor primite de contribuabil depășește 150 000 de euro, 85 % din dividende constituie venituri din capital, iar 15 % constituie venituri neimpozabile.

În ceea ce privește partea care depășește venitul anual menționat în primul paragraf de mai sus, 75 % din dividende constituie venituri din muncă, iar 25 % constituie venituri neimpozabile.

Fără a aduce atingere oricăror alte dispoziții referitoare la impozitarea dividendelor prevăzute în prezenta lege, un dividend constituie venit din muncă dacă, în conformitate cu o clauză din statutul societății, cu o decizie a adunării generale, cu un acord al acționarilor sau cu orice alt acord, distribuirea sa este contraprestația pentru o contribuție în muncă efectuată de beneficiarul dividendului sau de o persoană față de care acesta are calitatea de având-cauză. Dividendul constituie venitul persoanei care a efectuat contribuția în muncă respectivă.

[...]

Distribuirea, de către o societate necotată, de active în sensul articolului 1 alineatul (1) din capitolul 13 Legea (624/2006), care provine dintr-o rezervă de fonduri proprii disponibile, este considerată drept dividend și este supusă dispozițiilor prezentului articol [...]"

- 14 Articolul 33quater din Legea privind impozitul pe venit, intitulat „Dividendele plătite de o entitate străină”, prevede:

„Dividendele plătite de o entitate străină constituie venituri impozabile în conformitate cu articolele 33bis și 33ter din prezenta lege dacă respectiva entitate este o societate în sensul articolului 2 din [Directiva 2011/96/UE a Consiliului din 30 noiembrie 2011 privind regimul fiscal comun care se aplică societăților-mamă și filialelor acestora din diferite state membre (JO 2011, L 345, p. 8), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2014/86/UE a Consiliului din 8 iulie 2014 (JO 2014, L 219, p. 40)] [...]

Dividendele plătite de o entitate străină, altele decât cele menționate în primul paragraf, constituie venituri impozabile în conformitate cu dispozițiile articolelor 33bis și 33ter în cazul în care societatea este obligată, fără a exista alte opțiuni sau o scutire, să plătească un impozit de cel puțin 10 % pe veniturile sale din care au fost distribuite dividendele și:

- 1) potrivit legislației fiscale, entitatea să aibă sediul într-un stat care face parte din SEE, iar potrivit acordurilor de evitare a dublei impozitări, entitatea să nu aibă sediul într-un stat din afara SEE sau
- 2) o convenție pentru evitarea dublei impunerii, care se aplică în cazul dividendelor distribuite de societate, este în vigoare între statul în care se află sediul acestei societăți și Republica Finlanda în anul fiscal respectiv.

Dividendele primite din partea societăților străine, altele decât cele menționate în primul și al doilea paragraf, constituie venituri din muncă impozabile în totalitate.

[...]"

Litigiul principal și întrebarea preliminară

- 15 E este o persoană fizică cu reședința în Finlanda care a investit într-un subfond al unei SICAV de drept luxemburghez, care reprezintă un OPCVM constituit „sub formă statutară (societate de investiții)” în sensul articolului 1 alineatul (3) din Directiva OPCVM. Investițiile lui E privesc ceea ce constituie așa-numitele participații la profit, pentru care profitul rezultat este distribuit anual de această SICAV investitorilor.
- 16 La 20 iunie 2017, E a solicitat Comisiei Fiscale Centrale să statueze în prealabil cu privire la tratamentul fiscal al produsului care urma să îi fie distribuit de SICAV de drept luxemburghez în cauză.
- 17 În această cerere, E susținea că o SICAV de drept luxemburghez trebuia asimilată unui fond de investiții de drept finlandez, cu alte cuvinte un OPCVM constituit „în conformitate cu legea aplicabilă în materie de contracte (ca fonduri deschise de investiții administrate de o societate de administrare)” în sensul articolului 1 alineatul (3) din Directiva OPCVM. În opinia sa, profitul distribuit de o astfel de SICAV trebuia astfel să fie impozitat în același mod precum cel distribuit de fondurile de investiții de drept finlandez, și anume ca venit din capital, în temeiul articolului 32 din Legea privind impozitul pe venit. În această privință, E a subliniat în special că SICAV de drept luxemburghez în cauză desfășura o activitate asemănătoare celei a fondurilor de investiții de drept finlandez și că administrarea acestei SICAV corespundea celei a acestor fonduri.

- 18 În decizia prealabilă definitivă din 10 noiembrie 2017, Comisia Fiscală Centrală a constatat că, în temeiul jurisprudenței naționale, pentru a se pronunța cu privire la supunerea la plata impozitului pe venit în Finlanda pentru venitul provenit de la un operator stabilit într-un alt stat, aceasta trebuia să țină seama de caracteristicile funcționale și juridice ale operatorului în raport cu operatori finlandezi comparabili.
- 19 Comisia Fiscală Centrală a apreciat că SICAV prezintă caracteristicile funcționale ale unui fond de investiții finlandez, însă pot fi identificate caracteristici generale funcționale similare, de exemplu în ceea ce privește plasamentul colectiv sub forma unor societăți pe acțiuni. Comisia Fiscală Centrală a considerat că SICAV de drept luxemburghez în cauză, în special în virtutea formei sale juridice, era în mod obiectiv similară mai curând unei societăți pe acțiuni finlandeze care desfășoară activități de investiții.
- 20 Potrivit acestei comisii, profitul pe care această SICAV îl distribuia trebuie, așadar, să fie considerat drept dividend și impozitat ca venit din muncă în temeiul articolului 33quater al treilea paragraf din Legea privind impozitul pe venit.
- 21 E a sesizat Korkein hallinto-oikeus (Curtea Administrativă Supremă, Finlanda) cu o acțiune având ca obiect anularea deciziei Comisiei Fiscale Centrale. În fața acestei instanțe, E susține că impozitarea profitului distribuit de SICAV de drept luxemburghez în cauză ca venit din muncă, conform articolului 33quater al treilea paragraf menționat, este mai mare decât impozitarea profitului distribuit de un fond de investiții de drept finlandez ca venit din capital și este, în consecință, contrară liberei circulații a capitalurilor, consacrată la articolul 63 TFUE.
- 22 Instanța de trimitere arată că impozitul pe venit care trebuie plătit pentru veniturile din muncă se poate ridica la peste 50 %, în timp ce, pentru veniturile din capital, acest impozit este de numai 30 % sau 34 % atunci când suma care urmează a fi impozitată depășește 30 000 de euro. Aceasta adaugă că, pentru a determina natura venitului, în sensul Legii privind impozitul pe venit, reprezentat de profitul în cauză, trebuie să se decidă cărei entități finlandeze trebuie să fie asimilată SICAV menționată, verificând că o interpretare întemeiată pe forma juridică a entității precum cea a Comisiei Fiscale Centrale nu este contrară articolelor 63 și 65 TFUE, și se întreabă printre altele dacă OPCVM-uri cu forme juridice diferite, stabilite în conformitate cu Directiva OPCVM, trebuie să fie tratate în mod egal în ceea ce privește impozitarea profiturilor percepute de investitori.
- 23 În acest context, Korkein hallinto-oikeus (Curtea Administrativă Supremă) a decis să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolele 63 și 65 TFUE trebuie interpretate în sensul că se opun unei interpretări [a dispozițiilor naționale] potrivit căreia veniturile pe care o persoană fizică cu reședința în Finlanda le încasează de la un [OPCVM] cu sediul în alt stat membru, constituit sub formă statutară în sensul Directivei [OPCVM] [...], nu sunt asimilate, în ceea ce privește impozitul pe venit, veniturilor plătite de un fond de investiții finlandez constituit în conformitate cu legea aplicabilă în materie de contracte în sensul aceleiași directive [...], întrucât forma juridică a fondului OPCVM situat în celălalt stat membru nu corespunde structurii juridice a fondului național de investiții?”

Cu privire la întrebarea preliminară

- 24 Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolele 63 și 65 TFUE trebuie interpretate în sensul că se opun unei practici fiscale a unui stat membru potrivit căreia, în ceea ce privește impozitarea venitului unei persoane fizice cu reședința în acest stat membru, venitul plătit de un OPCVM constituit sub formă statutară stabilit în alt stat membru nu este asimilat venitului plătit de OPCVM-urile stabilite în primul stat membru, pentru motivul că acestea din urmă nu au aceeași formă juridică.

- 25 Potrivit jurisprudenței Curții, statele membre trebuie să își exercite competența în materie de fiscalitate directă cu respectarea dreptului Uniunii și în special a libertăților fundamentale garantate de Tratatul FUE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 iunie 2019, Austria/Germania, C-591/17, EU:C:2019:504, punctul 56 și jurisprudența citată).
- 26 Articolul 63 alineatul (1) TFUE interzice în mod general obstacolele în calea circulației capitalurilor între statele membre (Hotărârea din 16 septembrie 2020, Romenergo și Aris Capital, C-339/19, EU:C:2020:709, punctul 31, precum și jurisprudența citată). Măsurile interzise de această dispoziție, ca restricții privind circulația capitalurilor, le includ pe cele care sunt de natură să descurajeze nerezidenții să facă investiții într-un stat membru sau să descurajeze rezidenții statului membru respectiv să facă investiții în alte state (Hotărârea din 30 aprilie 2020, Société Générale, C-565/18, EU:C:2020:318, punctul 22).
- 27 În special, o diferență de tratament, atunci când conduce la un tratament mai puțin avantajos al veniturilor unui rezident al unui stat membru care au ca origine un alt stat membru, în raport cu tratamentul veniturilor care au ca origine primul stat membru, poate descuraja un astfel de rezident să își investească capitalurile într-un alt stat membru (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 februarie 2011, Haribo Lakritzen Hans Riegel și Österreichische Salinen, C-436/08 și C-437/08, EU:C:2011:61, punctul 80, Hotărârea din 24 noiembrie 2016, SECIL, C-464/14, EU:C:2016:896, punctul 50, precum și Hotărârea din 20 septembrie 2018, EV, C-685/16, EU:C:2018:743, punctul 63).
- 28 În aceste condiții, potrivit articolului 65 alineatul (1) litera (a) TFUE, articolul 63 TFUE nu aduce însă atingere dreptului statelor membre de a aplica dispozițiile incidente ale legislațiilor fiscale care stabilesc o distincție între contribuabilii care nu se găsesc în aceeași situație în ceea ce privește reședința lor sau locul unde capitalurile lor sunt investite.
- 29 Această dispoziție, ca derogare de la principiul fundamental al liberei circulații a capitalurilor, trebuie să facă obiectul unei interpretări stricte. Prin urmare, ea nu poate fi interpretată în sensul că orice legislație fiscală care prevede o distincție între contribuabili în funcție de locul în care aceștia au reședința sau în funcție de statul în care își investesc capitalurile este compatibilă în mod automat cu Tratatul FUE. Astfel, derogarea prevăzută la articolul 65 alineatul (1) litera (a) TFUE este ea însăși limitată de articolul 65 alineatul (3) TFUE, care prevede că dispozițiile naționale menționate la alineatul (1) al acestui articol „nu trebuie să constituie un mijloc de discriminare arbitrară și nici o restrângere disimulată a liberei circulații a capitalurilor și plăților, astfel cum este aceasta definită la articolul 63 [TFUE]” (Hotărârea din 21 iunie 2018, Fidelity Funds și alții, C-480/16, EU:C:2018:480, punctul 47, precum și jurisprudența citată).
- 30 Curtea a decis de asemenea că trebuie, prin urmare, să se distingă între diferențele de tratament permise în temeiul articolului 65 alineatul (1) litera (a) TFUE și discriminările interzise de articolul 65 alineatul (3) TFUE. Or, pentru ca o legislație fiscală națională să poată fi considerată compatibilă cu dispozițiile tratatului referitoare la libera circulație a capitalurilor, este necesar ca diferența de tratament care rezultă din această legislație să privească situații care nu sunt comparabile în mod obiectiv sau să fie justificată de un motiv imperativ de interes general (Hotărârea din 30 aprilie 2020, Société Générale, C-565/18, EU:C:2020:318, punctul 24).
- 31 Așadar, trebuie să se examineze mai întâi existența unei diferențe de tratament, apoi eventuala comparabilitate a situațiilor și, dacă este cazul, în sfârșit, posibilitatea de a justifica tratamentul diferențiat.

Cu privire la existența unei diferențe de tratament

- 32 Din decizia de trimitere reiese că întrebarea preliminară este adresată în cadrul unui litigiu referitor la impozitarea venitului plătit lui E de o SICAV de drept luxemburghez, și anume un OPCVM constituit sub formă statutară în sensul Directivei OPCVM. Or, în Finlanda, OPCVM-urile reglementate de Directiva OPCVM sunt constituite în conformitate cu legea aplicabilă în materie de contracte și nu pot fi constituite sub formă statutară.
- 33 E consideră că venitul plătit de o SICAV ar trebui impozitat la fel ca venitul unui OPCVM de drept finlandez constituit în conformitate cu legea aplicabilă în materie de contracte. În schimb, Comisia Fiscală Centrală consideră că, în măsura în care o SICAV, un OPCVM constituit sub formă statutară, se aseamănă cu o societate pe acțiuni stabilită în Finlanda, venitul plătit de aceasta ar trebui tratat la fel ca dividendele plătite de astfel de societăți.
- 34 Prin urmare, trebuie să se verifice, în primul rând, dacă, acordând unui venit plătit de SICAV de drept luxemburghez în discuție în litigiul principal un tratament diferit de cel acordat unui venit plătit de un OPCVM de drept finlandez, acest prim venit este supus unui tratament fiscal mai puțin avantajos.
- 35 În conformitate cu articolul 32 din Legea privind impozitul pe venit, veniturile din capital cuprind profitul din active, câștigul rezultat din cedarea activelor și alte venituri similare, despre care se poate considera că au fost generate de active. Printre exemplele de venituri din capital enumerate în mod expres de legiuitorul finlandez la acest articol 32 figurează atât participațiile la profiturile plătite de OPCVM, cât și dividendele plătite de societățile pe acțiuni. Potrivit indicațiilor care figurează în cererea de decizie preliminară, cota de impozitare a veniturilor din capital este de 30 % pentru partea din aceste venituri mai mică de 30 000 de euro și de 34 % pentru partea din aceste venituri mai mare decât suma menționată.
- 36 Or, dacă participațiile la profiturile distribuite de OPCVM-urile de drept finlandez fac obiectul unei impozitări la nivelul beneficiarului, ca venituri din capital, veniturile plătite de o SICAV de drept luxemburghez sunt tratate ca dividende plătite de o entitate stabilită într-un alt stat decât Republica Finlanda, în sensul articolului 33quater din Legea privind impozitul pe venit, și sunt impozitate, în temeiul celui de al treilea paragraf, ca venituri din muncă, la o cotă progresivă care poate ajunge până la 50 %.
- 37 O asemenea diferență de tratament este susceptibilă să conducă la un tratament mai puțin avantajos al veniturilor distribuite de o SICAV de drept luxemburghez în raport cu tratamentul venitului distribuit de OPCVM-uri de drept finlandez.
- 38 În al doilea rând, trebuie să se considere că nici tratamentul fiscal rezervat venitului plătit de SICAV de drept luxemburghez în discuție în litigiul principal lui E nu se aseamănă cu cel rezervat venitului plătit de fonduri de investiții alternative în sensul articolului 4 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2011/61, care nu intră sub incidența Directivei OPCVM și care sunt constituite sub forma unei societăți pe acțiuni. Astfel cum a precizat guvernul finlandez în răspunsul scris la întrebările adresate, asemenea fonduri pot fi create potrivit dreptului finlandez.
- 39 Din dosarul aflat la dispoziția Curții reiese că veniturile societăților pe acțiuni stabilite în Finlanda fac obiectul unei duble impunerii, o dată la nivelul societății, ca venituri ale societăților, și o dată la nivelul beneficiarului, ca venituri din capital. Pentru a atenua efectele dublei impunerii, măsurile prevăzute la articolele 33bis și 33ter din Legea privind impozitul pe venit prevăd impozitarea la nivelul beneficiarului, în special prin scutirea unei părți din venituri de la plata impozitului pe venitul din capital.

- 40 În această privință, în răspunsul său la întrebările adresate de Curte, guvernul finlandez precizează că, dacă o societate pe acțiuni ar desfășura o activitate de investiții de tip analog fondurilor de investiții, aceasta nu ar fi scutită de impozit, ci ar fi supusă în mod normal impozitului pe profit, iar profitul pe care îl distribuie ar fi supus normelor privind impozitarea dividendelor, care sunt întemeiate pe o dublă impunere parțială.
- 41 Or, astfel cum reiese din decizia de trimitere, situația este diferită în cazul unei SICAV de drept luxemburghez. Astfel, din această decizie reiese că, potrivit Comisiei Fiscale Centrale, o asemenea SICAV constituie, în vederea aplicării articolului 33 quater din Legea privind impozitul pe venit, o entitate care nu este vizată de Directiva 2011/96, cu modificările ulterioare, care are reședința în alt stat membru al SEE decât Republica Finlanda, care este supusă unei convenții pentru evitarea dublei impuneri și care nu este obligată să plătească un impozit la cota minimă de 10 % pe veniturile pe care le-a realizat. Astfel, măsurile la nivel național prin care se urmărește atenuarea dublei impuneri nu se aplică veniturilor plătite de aceasta.
- 42 În aceste condiții, trebuie să se considere că veniturile plătite de SICAV de drept luxemburghez în discuție în litigiul principal unui beneficiar cu reședința în Finlanda fac obiectul unui tratament mai puțin favorabil decât veniturile plătite atât de societățile pe acțiuni, cât și de OPCVM-urile de drept finlandez constituite în conformitate cu legea aplicabilă în materie de contracte.
- 43 Această diferență de tratament este susceptibilă să descurajeze rezidenții finlandezi să facă investiții în alte state membre decât Republica Finlanda și, în acest mod, să restrângă libera circulație a capitalurilor.

Cu privire la existența unei situații comparabile în mod obiectiv

- 44 Astfel cum rezultă din jurisprudența amintită la punctele 29 și 30 din prezenta hotărâre, o asemenea diferență de tratament nu poate fi admisă decât dacă privește situații care nu sunt comparabile în mod obiectiv.
- 45 Trebuie să se constate că SICAV de drept luxemburghez în discuție în litigiul principal și un OPCVM de drept finlandez sunt două tipuri de OPCVM în sensul Directivei OPCVM.
- 46 Astfel cum reiese din articolul 1 alineatul (1) din Directiva OPCVM, unicul lor obiect este investiția colectivă în valori mobiliare sau alte active financiare lichide de capital atras de la public, operarea lor este supusă principiului diversificării riscurilor și titlurile lor de participare sunt, la cererea deținătorilor de titluri de participare, răscumpărate sau rambursate, direct sau indirect, din activele acestor organisme.
- 47 Cu toate acestea, astfel cum a arătat domnul avocat general la punctul 45 din concluziile sale, calificarea juridică a anumitor situații în contextul dreptului comercial nu este valabilă în mod necesar în domeniul fiscal. Prin urmare, trebuie arătat, asemenea guvernului finlandez, că simplul fapt că OPCVM-urile rezidente și nerezidente sunt OPCVM-uri, în sensul Directivei OPCVM, nu este determinant pentru a stabili comparabilitatea situațiilor în cauză.
- 48 Astfel, pe de o parte, această directivă nu a armonizat impozitarea aplicabilă OPCVM-urilor și profiturilor pe care le distribuie. Rezultă în special din considerentele (4) și (83) ale directivei menționate că, deși stabilește norme comune de bază privind autorizarea, controlul, structura, activitatea și informațiile pe care OPCVM-urile sunt obligate să le publice, aceasta nu afectează reglementările naționale privind impozitarea.

- 49 Pe de altă parte, din jurisprudența Curții decurge că analizarea caracterului comparabil sau necomparabil al unei situații transfrontaliere cu o situație internă trebuie să fie realizată ținând seama de obiectivul urmărit de dispozițiile naționale în cauză, precum și de obiectul și conținutul acestora din urmă și că numai criteriile de distincție pertinente stabilite de legislația în cauză trebuie luate în considerare în scopul de a aprecia dacă diferența de tratament care rezultă dintr-o astfel de legislație reflectă o diferență obiectivă a situațiilor (Hotărârea din 21 iunie 2018, Fidelity Funds și alții, C-480/16, EU:C:2018:480, punctele 50 și 51, precum și jurisprudența citată).
- 50 În această privință, din răspunsul scris al guvernului finlandez la întrebările adresate de Curte și sub rezerva verificării de către instanța de trimitere reiese că obiectivul tratamentului fiscal al activității fondurilor de investiții prevăzut de legislația fiscală finlandeză poate fi considerat ca punerea în aplicare a unei impozitări unice la nivelul investitorului. Dispozițiile referitoare la tratamentul fiscal al dividendelor primite de persoanele fizice urmăresc, la rândul lor, ca venitul unei societăți să fie impozitat și la nivelul acționarilor acesteia, prevăzând totodată atenuarea dublei impunerii a acestui venit.
- 51 Or, în privința unor astfel de obiective, se pare că SICAV de drept luxemburghez se află într-o situație comparabilă în mod obiectiv cu cea a unui OPCVM de drept finlandez. Astfel cum reiese din dosarul aflat la dispoziția Curții și cu condiția verificării de către instanța de trimitere, aceste două organisme sunt scutite de impozitul pe venit, iar profitul plătit de ele face obiectul unei impozitări numai la nivelul beneficiarilor.
- 52 Desigur, spre deosebire de un OPCVM de drept finlandez, o SICAV de drept luxemburghez este constituită sub formă statutară și, în acest temei, este asimilată unei societăți pe acțiuni ale cărei venituri distribuite sunt impozitate conform articolului 33quater al treilea paragraf din Legea privind impozitul pe venit.
- 53 Cu toate acestea, este de asemenea necesar să se arate, astfel cum s-a amintit la punctul 35 din prezenta hotărâre, că, printre exemplele de venituri din capital enumerate la articolul 32 din Legea privind impozitul pe venit, figurează atât participațiile la profiturile plătite de OPCVM-uri, cât și dividendele plătite de societățile pe acțiuni. În consecință, legiuitorul finlandez nu pare să fi condiționat distincția dintre veniturile din capital, pe de o parte, și veniturile din muncă, pe de altă parte, de forma juridică a organismului distribuitor, ci, dimpotrivă, a considerat că profiturile distribuite atât de organisme constituite în conformitate cu legea aplicabilă în materie de contracte, cât și de cele constituite sub formă statutară constituie venituri din capital.
- 54 Rezultă că forma statutară a unei SICAV de drept luxemburghez nu plasează acest organism într-o situație diferită în raport cu un OPCVM de drept finlandez constituit în conformitate cu legea aplicabilă în materie de contracte în ceea ce privește tratamentul fiscal al profitului distribuit.
- 55 Din aceasta rezultă că, sub rezerva verificării de către instanța de trimitere, diferența de tratament dintre veniturile respective plătite de o SICAV de drept luxemburghez și un OPCVM de drept finlandez privește situații comparabile în mod obiectiv.

Cu privire la existența unui motiv imperativ de interes general

- 56 Trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, o restricție privind libera circulație a capitalurilor poate fi admisă dacă se justifică prin motive imperative de interes general, dacă este de natură să asigure realizarea obiectivului pe care îl urmărește și nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv [a se vedea în acest sens, Hotărârea din 26 februarie 2019, X (Societăți intermediare stabilite în țări terțe), C-135/17, EU:C:2019:136, punctul 70, precum și Hotărârea din 30 ianuarie 2020, Köln-Aktienfonds Deka, C-156/17, EU:C:2020:51, punctul 83 și jurisprudența citată].

- 57 Or, în speță, este suficient să se constate că guvernul finlandez nu a invocat astfel de motive și nici instanța de trimitere nu le-a menționat.
- 58 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, este necesar să se răspundă la întrebarea adresată că articolele 63 și 65 TFUE trebuie interpretate în sensul că se opun unei practici fiscale a unui stat membru potrivit căreia, în ceea ce privește impozitarea venitului unei persoane fizice cu reședința în acest stat membru, venitul plătit de un OPCVM constituit sub formă statutară stabilit într-un alt stat membru nu este asimilat venitului plătit de OPCVM-urile stabilite în primul stat membru, pentru motivul că acestea din urmă nu au aceeași formă juridică.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 59 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

Articolele 63 și 65 TFUE trebuie interpretate în sensul că se opun unei practici fiscale a unui stat membru potrivit căreia, în ceea ce privește impozitarea venitului unei persoane fizice cu reședința în acest stat membru, venitul plătit de un organism de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM) constituit sub formă statutară stabilit într-un alt stat membru nu este asimilat venitului plătit de OPCVM-urile stabilite în primul stat membru, pentru motivul că acestea din urmă nu au aceeași formă juridică.

Semnături